

Uunga: Randi Vestergaard Evaldsen
Inatsisartunut ilaasortaq

Akissut § 37-imut apeqquteqaammut nr. 40/2018

16-02-2018
Sags nr.
Akt nr. 7220321

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@naanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Nunatsinni aalakoornartunik- aamma ikiaroonartunik atornerluinermut tunngatillugu apeqqutinnut qujanaq.

Naalakkersuisunut apeqqutit:

1. Ilaqtariit qanoq amerlatigisut aalakoornartunik- aamma ikiaroonartunik atornerluinermut eqqugaqqappat, aamma ilaqtariit taakku qanoq najugarisatigut, kommunikkuutaatut isertitatigullu immikkoortiterinernut agguataarneqarpat?
2. Innuttaasut qassit aalakoornartunik- aamma ikiaroonartunik atornerluisutut taaneqarsinnaappat, aamma qanoq najugarisatigut, kommunikkuutaatut isertitatigut, utoqqaassutsikkut, suaassutsikkut, sulerisuussutsikkut aammalu katissimanerluni immikkoortiterinernut agguataarneqarpat?
3. Atornerluisunit taakkunannga qassit, angerlarsimaffimmi atornerluiffiusumi peroriartorsimanersut ilisimaneqarnerluni?
4. Aalakoornartunik- aamma ikiaroonartunik atornerluineq pillugu allanik soqutiginaatilinnik Naalakkersuisut paasissutissiisinaanerlutik?
(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokratit)

Akissutit

1. 2014-imi Innuttaasut pillugit misissuinerup takutippaa 18-it inorlugit ukiulinnut ataataasut 21 %-ii aamma anaanaasut 22 %-ii ajoqutaasinnaasunik aalakoornartunik atuisuusut. Tamatumunnga peqatigitillugu ataataasut 53 %-ii anaanaasullu 40 %-ii qaammammut najorsinermi ataatsimi tallimanik amerlanerusunik imertarput.

Aalakoorniutigalugu imernej najorsinermi ataatsimi tallimanik amerlanerusunik imernertut nassuiarneqartarpoq.

Nalunaarusiami "Inuusuttuuneq nalorninartulik – Kalaallit Nunaanni inuusuttut atugarissaarnerat" 2011-meersumi ersersinneqarpoq niviarsissat 60 %-ii aamma nukappissat 40 %-ii 15-iniit 17-inik ukiullit tikillugit ataatsimik arlalinnilluunniit assigiingitsunik angerlarsimaffimmini atornerluinernik misigisaqarsimasut.

Ilisimaneqarluarpoq peqqissutsimi, inooqatigiinnermi assigiingissuteqartoqartoq. Tassa imaappoq innuttaasut ilinniagakitsut isertitakitsullu, innuttaasunit ilinniagartuunit isertitaqqortuuniillu amerlanertigut peqqiilliornerusartut. Tamannattaq aangajaarniutinik atuinnermi atuuppoq, atugarliornerusut, ilinniagakitsut, suliffissaaleqisut imaluunniit piitsut akornanni atugaanerulluni. Tamanna innuttaasut pillugit misissuinnermit taamatuttaaq nalunaarusiamit "Hvordan går det – Folkesundhed i Grønland 2014"-imi ("Qanoq ingerlasoqarpa – 2014-imi Kalaallit Nunaanni peqqissuseq"-mi) ersersinneqarpoq.

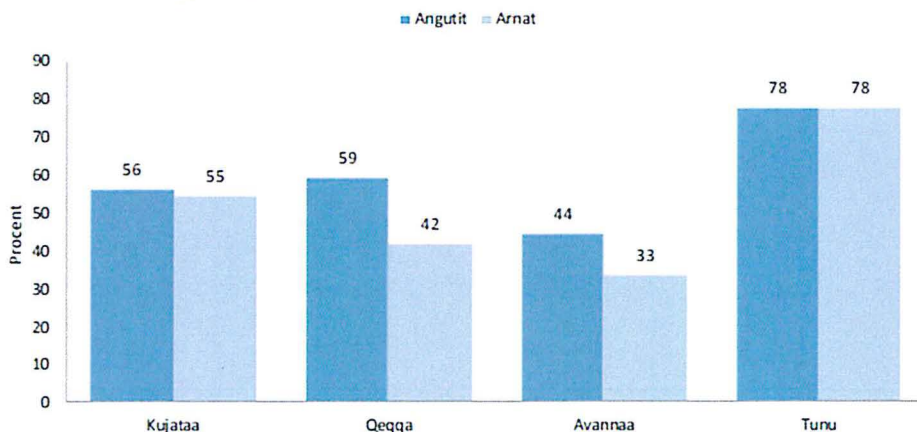
Ajoraluartumik apeqquteqaatigineqartut immikkoortiternerisa ilaannut, soorlu sulerisuussusermut, isertitaqassusermut imaluunniit katissimassusermut paasissutissanik peqanngilagut. Apeqquteqaammut 2-mut akissuteqarnermi nassuiaassutigineqarpoq aalakoorniutigalugu imertartut immikkoortunut agguataarneqarneri.

2.

2014-imi innuttaasut pillugit misissuinnermi angutit 16,5 %-iisa aamma arnat 19,7 %-iisa annertuumik aalakoornartumik atuisuullutik nalunaarutigaa. Annertuumik atuisuussuseq ima paasineqassaaq arnanut; arfineq marlunnik amerlanerusunik sapaatit akunneranut imertarnej, aammalu angutinut; 14-inik amerlanerusunik sapaatit akunneranut imertarnej.

Misissuinnermi taasani angutit 56,1 %-iisa arnallu 43,2 %-iisa aalakoorniutigalugu imertarlutik nalunaarutigaa.

Ataani takuneqarsinnaapput aalakoorniutigalugu imertartut sumiiffinnut immikkoortunut agguataarneri.

Titartaganngorlugi takusutissaq 4.1 aalakoorniutigalugu imigassartortarnerup, minnerpaamik qaammammut ataasiarluni imigassartornermi ataatsimi imertarfiit tallimat sinnerlugit imigassartortarnertut nassuiaatillip annertussusaa, suiaassusermut agguataarlugi. nunap immikkoortuini assigiingissutsit procentinngorlugit. Kalaallit Nunaanni innuttaasut peqqissusaannik misissuisitsineq 2014, N=1.739.

Hash-i eqqarsaatigalugu, innuttaasut 36 %-iisa ataasiakkaannguanik misilissimagaat, 20 %-iisalu arlaleriarlutik pujortagarisarsimagaat, 2014-imi innuttaasut pillugit misissuinerup takutippaa. 18-iniit 34-inut ukiullit angutit pingajorarterutingajaasa hash-i qaammammut minnerpaamik ataasiarlugu pujortartarsimavaat. Ukiut kingulliit qulit ingerlanerini arnat atuinerat appariartorsimavoq, angutinullu qaffakkiartorsimalluni. Utoqqaassutsinut suaassutsinullu agguataarnerit ataani nalunaarsuummi takutinneqarpoq.

Tabeli 4.6 hashimik akuttunnigitsunik atuineq, ukiup kingulliup ingerlanerani minnerpaamik qaammammut ataasiarluni hashimik pujortartarnermik nassuiaatitaqartinneqartoq, ukiunut suaassutsinullu agguataarneqarnera. Kalaallit Nunaanni innuttaasut peqqissusaannik misissuisitsineq 2005, 2014.

		B2005	B2014
		%	%
	Ukiui	N=1.174	N=816
Angutit	18-24	20,1	30,8
	25-35	23,3	27,6
	35-59	21,9	21,4
	60+	1,3	2,5
Katillugit		19,0	19,9
		N=1.004	N=797
Arnat	18-24	15,9	7,4
	25-35	16,6	4,1
	35-59	12,0	11,6
	60+	-	2,4
Katillugit		13,0	8,3

3.

Innuttaasunik misissuineq 2014-meersoq malillugu, atornerluinermik katsorsartissimasut procent-ii annikitsuaraannanguupput, angerlarsimaffimmi atornerluiffiunngitsumi peroriartorsimasut. Tamanna isumaqarpoq, meeqqat angerlarsimaffimmi atornerluiffiusumi peroriartorsimasut namminneq atornerluisunngornissamut malunnartumik aarlerinaateqarnerusartut.

4.

Pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsaaneq pillugu inatsimmik Naalakkarsuisut UPA2018-imi saqqummiussapput.

Aammattaaq annertunerusunik paasissutissanik pisariaqartitsinerimi ataani nalunaarusianut innersuussisoqarpoq:

- 2014-imi Kalaallit Nunaanni Innuttaasut pillugit misissuineq: (Dahl-Petersen, Lytken Larsen, Odgaard Nielsen, Jørgen, Bjerregaard)
- Inuusuttuuneq nalorninartulik – Kalaallit Nunaanni 2011-mi inuusuttut atugarissaarnerat: (Pedersen, Bjerregaard)
- Hvordan går det – Folkesundheden i Grønland 2014: (Bjerregaard, Niclasen, Frederiksen, Aidt) (Qanoq ingerlasoqarpa – Kalaallit Nunaanni 2014-imi peqqissuseq: (Bjerregaard, Niclasen, Frederiksen, Aidt))
- http://www.peqqik.gl/kl-GL/Emner/Livsstil/Alkohol/OmAlkohol?sc_lang=da-DK
- http://www.peqqik.gl/kl-GL/Emner/Livskrise/Hashmisbrug/OmHash?sc_lang=da-DK

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Agathe Fontain